

DE UNGE OG DIAKONI

AF
BERIT WEIGAND BERG
Udviklingskonsulent i
Kirkefondet

Hvis kirken har et ansvar for at gribe de mennesker, som ingen andre griber, gælder det så også for de unge? Og hvis det gør, hvordan gør vi så det? Disse spørgsmål udløser ofte nogle rigtig gode, men også svære samtaler. I denne artikel vil jeg forsøge at give et lille

overblik over nogle af de svar, jeg er stødt på i mit arbejde med at skrive et afsnit om unge til en kommende bog om kirkens diakonale arbejde.

UNGDOMMENS TILSTAND

Mange unge har det ikke godt. Vi kalder det mistrivsel, hvilket på mange måder er et godt begreb. Det giver plads til, at der kan være flere årsager til det, og at det kan opleves forskelligt fra ung til ung. Det peger også på, at der er brug for mange forskellige former for hjælp. Der er brug for nogen, der forsøger at gøre noget ved årsagerne. Men der er også brug for nogen, der er villige til at være nærværende for de unge, når de mistrives. I denne artikel vil jeg særligt sætte fokus på to typer af unge; de udsatte og de oversete, og hvad vi som kirke kan gøre for dem.

DE UDSATTE UNGE

Hvis vi kaster et blik på gruppen af de udsatte unge, kan de deles op i to hold. Dem, der er økonomisk udsatte og dem, der er dagtime udsatte. De økonomisk udsatte unge er dem, der har en usikker eller en meget lille økonomi. Det kan være unge, der kun kan få hjemmeboende SU, selv om de af den ene eller anden grund ikke længere bor hjemme. Det kan være unge, der må bruge ekstra lang tid på deres studier, og derfor ikke har mulighed for at supplere SU'en med et studiejob. Som kirke kan vi ikke ændre deres vilkår, men vi kan hjælpe på andre måder. Vi kan give dem det, de mangler, så som billig mad, legater eller tilskud. Og vi kan give dem jobs, hvor der kan tages hensyn til læseferie, eksaminer etc.

De unge, der er udsatte i dagtimerne, går ofte under radaren. Det er unge, som hverken er i gang med en uddan-

nelse eller har job. Det kan være unge, der er blevet studenter, men ikke rigtigt kom i gang med noget bagefter. Det kan være unge, der er færdiguddannede, men som ikke er lykkedes med at finde job. Det kan være unge, hvor systemerne endnu ikke ved, hvad der er deres udfordringer, og derfor ikke har mulighed for at hjælpe dem. Disse unge bor ofte hjemme med meget lidt at få tiden til at gå med. For nogle af disse unge er det ikke muligt at gå direkte i fuldtidsbeskæftigelse eller fuldtidsstudier. Men små eller ad hoc-ansættelser kan være den trædesten, som nogle af disse unge kan bruge til at genvinde fodfæste i dagtimerne.

Som kirke har vi forskellige muligheder overfor de udsatte unge. Et koncept, som findes i flere kirker, er SU-middage. Disse kan enten være knyttet til en fast kirke, eller gå på omgang mellem forskellige kirker. Begrebet SU-middag betyder ikke, at det kun er for dem, der er på SU. Men at der er tale om SU-venlige priser, så de studerende og andre med små midler har mulighed for at være med.

Men hvem skal lave maden? Det kan naturligvis være dem, der allerede er ansat eller frivillige ved kirken. Men det kunne også være en mulighed for at skabe rum for nogle af de unge, der ikke har noget at lave i dagtimerne. De har muligvis ikke overskud til at gå i skole eller arbejde fuldtids. Men at have en vagt i kirken 1-2 gang om måneden, hvor de enten er i køkkenet, står for at dække op, eller hvad de nu har mulighed for.

En anden mulighed er at have flere unge, der deler jobbet som kirketjenervikar. Det giver lidt mere administration, men giver også de unge mulighed for at skifte vagter osv. Og har man en kirkegård kan et lille job som "somerfugl" være en god mulighed.

DE OVERSETE UNGE

Der er altid nogen, vi overser, som fx de dygtige piger og de stille drenge. I kirken bygger vi på de værdier, vi har fra Bibelen, bl.a. at Jesus gang på gang får øje på dem, som andre ikke ser. Det er forskelligt fra kirke til kirke, hvordan vi agerer, når vi ser nogen, som ingen andre ser. Og der er bestemt forskellige muligheder, når det kommer til de unge. Det kan være, at kirken skal være med til at gøre lokalsamfundet bevidst om disse unge. Det kan være, at kirken selv skal gøre noget for disse unge. Og det kan være, at kirken skal gøre noget sammen med andre.

Nogen af de oversete unge, som ungdomspræsterne møder, er de superdygtige og langtidssinglerne. Ved første øjekast lægger vi knap nok mærke til dem, fordi det ser ud til, at de lever velfungerende liv. Men for disse unge gælder det samme som for voksne. Et liv med job og styr på lejlighed og økonomi kan sagtens være et meget ensomt liv.

Hvad kan vi gøre for dem? Vi kan fx skabe fællesskaber, der ikke er baseret på alder, men på interesser. Særligt hvis vi husker at lægge dem på tidspunkter, hvor også unge kan. Opgaven her er at tænke diakonalt. At skabe den plads til dem, som de har brug for. Sørge for at de hurtigt føler sig velkomne og hjemme. Og tilbyde dem et passende ansvar,

så de bliver en del af det vi, som er det fælles i dette fællesskab.

En anden mulighed er at skabe små oaser til byfester, events og arrangementer, som andre står for. At kirken laver en stand, hvor man kan træde ud af larmen og ind i noget andet. Det kan være med en sofa, hvor man kan tale med en. Det kan være en form for "bar", der lægger op til, at man kan hænge ud. Det kan være en hængekøje eller en lænestol, hvor man kan gemme sig lidt. Standen kan med fordel have et tema eller et skævt spørgsmål, som blikfang og som samtalestarter. Og det er vigtigt, at der er nogen på standen hele tiden, som man kan tale med.

En tredje vej at gå handler om at bakke op om det, som andre gør. Er der nogen i jeres lokalsamfund, der laver noget godt for de unge, så giv dem jeres fulde opbakning. Kontakt dem for at høre, hvad de har brug for. Kan vi hjælpe dem med lidt administration? Kan vi lave et indsamlingsarrangement til fordel for dem? Må vi lave en udflugt til dem, for at flere skal blive opmærksomme på deres arbejde osv.

SKAL VI BRUGE BEGREBET DIAKONI?

En af de kirker, som jeg interviewede til bogen, har mange aktiviteter for og med unge. Og jeg tænkte derfor, at de også måtte have mange diakonale projekter for unge. Men det var kirken afvisende overfor. Der var kun et enkelt tiltag, som de ville kalde diakoni. De havde gode begrundelser for dette. En af dem er, at de ikke har særlige diakonitiltag, men at de derimod altid arbejder diakonalt. Det betyder, at de ved hvert eneste arrangement tænker over, hvordan de kan gøre det muligt for alle at deltage. Hvor lav skal prisen være, og er der mulighed for at komme gratis med for den, der ikke har meget at gøre med? Kommer man til at sidde alene,

hvis ikke man har nogen at følges med? Eller er der lavet en eller anden form for bordplan, der gør, at man automatisk kommer til at sidde sammen med andre uden først at skulle spørge om lov? Er der en velkomst eller en introduktion, der gør det nemt at gennemskue, hvad der skal ske, også for den, der er der første gang? Og – ikke mindst – er det alle deltagere, der griber opgaven med at tale med den nye, eller er det en opgave, der er overladt til præsten og kirkekulturmedarbejderen?

Det giver god mening at tænke sådan, om alt hvad vi laver i kirken. Uanset om det er med børn, unge eller voksne. Der kan dog også være en fordel ved at tale entydigt om diakoni. Nemlig den, at når vi taler om diakoni, får vi lettere øje på den enkelte i stedet for at spejle efter de mange. Og det er en bevægelse, som er vigtig, når vi som kirke gerne "vil noget" med de unge. For de kommer ikke længere til os i hold, som da de var konfirmander eller kom med klassen. Det kan være lidt af en øvelse at omstille sig til, at vi ikke længere skal have vores fokus på, hvor mange de er, men i stedet for skal se på den enkelte og dennes behov. Til gengæld er det noget, som alle kirker kan. Både de kirker, der har mange unge i sognet, men som måske ikke har overskud til at gå i gang med alt muligt. Og de kirker, som nærmest ingen unge har i sognet, men som nok alligevel har nogle få, der har et behov, hvor kirken kan være til hjælp. •

Bogen om kirkens diakonale arbejde udgives af Menighedsplejen i Danmark og udkommer medio 2024. Redaktionsgruppen udgøres af generalsekretær Mette Møbjerg Madsen, sognepræst Ane Bisgaard LaBranche, Roskilde Domkirke og sognepræst Peter Nejsum, Brønshøj kirke.

